

'ABBĀSĪ, ŠAYK, a Safavid miniature painter, whose known works include seventeen signed and dated examples executed between the years 1060/1650 and 1095/1683-84. Throughout his career it was his normal practice to sign his paintings with an obsequious formula which was written in minute characters, usually in a small rectangular panel of uncolored paper placed within the foreground vegetation. This reads: *bahā gereft ēo gardid šayk 'abbāsi*. "It (or he) achieved worth because he became Šayk 'Abbāsī," i.e., he, or his work, gained value because his patron Shah 'Abbās II had permitted him to use

E. Ir. I. c. (s. 4)
5 - 86 - 88, 1982.
- Abbāsī, Šayk

Miniature Painting of an Acrobat and a Tambourine Player by Šayk 'Abbāsī (The Chester Beatty Library, Dublin, MS 47-14)

I. Sabbuh, *Iḥsān 'Abbās*, vol. 4, Tunis 2006; al-Maqqarī, *Nafḥ al-fīb min ghuṣn al-Andalus al-raṭīb*, ed. Iḥsān 'Abbās, 8 vols, Beirut 1978/1388; Reinhart Pieter Anne Dozy, *Scriptorum arabum loci de Abbādidis*, Leiden 1846 (a collection of most of the extracts of the above-mentioned authors concerning the 'Abbādids).

STUDIES

Evariste Lévi-Provençal, *Inscriptions arabes d'Espagne*, Leiden and Paris 1931; Raymond P. Scheindlin, *Form and structure in the poetry of al-Mu'tamid Ibn 'Abbād*, Leiden 1974; David Wasserstein, *The rise and fall of the party-kings. Politics and society in Islamic Spain, 1002-1086*, Princeton 1985; María Jesús Rubiera Mata (trans.), *Poesias. Al-Mu'tamid Ibn 'Abbād*, Madrid 1987; Yūsuf Hawwāla, *Banū 'Abbād fī Ishbīliyya 414-484H/1023-1091M. Dirāsa siyāsiyya wa-ḥadārīyya*, Jidda 1989; María Jesús Viguera (ed.), *Los reinos de taifas. Al-Andalus en el siglo XI*, Madrid 1994; Abdelfattah Kilito, *Al-Mu'tamid et le dahr*, in Bruna Soravia and Adel Sidarus (eds.), *Literatura e cultura no Gharb al-Andalus* (Lisbon 2005), 101-8; Bruna Soravia, *Le meurtre d'Ismā'īl*, in Maribel Fierro (ed.), *De muerte violenta. Política, religión y violencia en al-Andalus* (Madrid 2004), 207-24; José Ramírez del Río, *Los modelos literarios de las muertes violentas en la corte 'Abbādī en Sevilla*, in Maribel Fierro (ed.), *De muerte violenta. Política, religión y violencia en al-Andalus* (Madrid 2004), 225-45; Pierre Guichard and Bruna Soravia, *Les royaumes de taifas. Apogée culturel et déclin politique des émirs andalous du XIe siècle*, Paris 2007, trans., *Los reinos de taifas*, Málaga 2005; Aḥmad al-Ṭāhirī, *al-Andalus fī 'aṣr Banī 'Abbād. Dirāsa fī susūlyūyyat al-thaqāfa wa-l-iqtisād*, Damascus 2009.

BRUNA SORAVIA

'Abbāsī, Shaykh

Shaykh 'Abbāsī was an eleventh/seventeenth-century Ṣafavid painter who introduced a new hybrid style, inspired largely by Indian pictorial conventions. His works are dated between 1057/1647 and 1095/1684 and are often signed in

minute characters with the phrase *bahā girīft chu gardād Shaykh 'Abbāsī*, "it [or he] achieved worth because he became Shaykh 'Abbāsī." According to Robert Skelton ('Abbāsī, Ṣayk, *Elr*, 87-8), the signature implies that he and/or his work gained value because his patron 'Abbās II (r. 1052-77/1642-66) allowed him to use the *nisba* "'Abbāsī" (indicating his relationship to the caliph). Abolala Soudavar has proposed that the term "'Abbāsī" is not a name as such but rather denotes the artist's affiliation with the court of 'Abbās II, and the title "Shaykh" his occupation as a Ṣūfī religious leader. Soudavar further postulates that the phrase *chu gardād* (as he turned) refers to the Ṣūfī ecstatic dance and that the signature can be interpreted as, "Shaykh 'Abbāsī was enlightened as he performed the whirling."

Most of Shaykh 'Abbāsī's compositions portray finely drawn, rather stiff figures, many wearing Indian costume. He also painted idealised portraits of both 'Abbās II and Shāh Sulaymān (r. 1077-1105/1666-94), who were probably among his patrons. His subjects are depicted against a stylised backdrop with distant European towns among wooded hills, a feature borrowed from European-inspired Mughal paintings. Shaykh 'Abbāsī's compositions underwent little stylistic change, except for a more pronounced use of stippling and simulated three-dimensionality in his later work. His idiosyncratic style became popular with several other Ṣafavid painters, including his son Muḥammad Taqī, in the last quarter of the eleventh/seventeenth century.

BIBLIOGRAPHY

Fredrik Robert Martin, *The miniature painting and painters of Persia, India, and Turkey*, vol. 1, London 1912; John Frederick Lewis, *Paintings and drawings of Persia and India... from the*

تاریخ ۱۰۸۸ ق (سرمدی، همان‌جا؛ کریم‌زاده تبریزی، همان‌جا)؛

تصویر مرغی زیبا با تاریخ ۱۰۸۲ ق؛

تصویر بهمن در حال شکار، که در ۱۰۶۰ ق کشیده و در یک شاهنامه خطی است (همان‌جاها)؛

تصویر شاه عباس دوم و سفیر هند، که در ۱۰۷۴ ق کشیده شده و در کتاب شاه‌عباس و هنرافشان چاپ شده است؛

تصویر شاهزاده‌ای صفوی در حال تیراندازی، که در ۱۰۶۵ ق کشیده شده و در لندن به فروش رفته است؛

تصویری از جمع درویشان و محفل اخوت، که تاریخ ۱۰۹۸ ق دارد (همان‌جاها).

منابع:

اثرآفرینان، زیر نظر سیدکمال حاج سیدجوادی، ج ۳، ذیل «شیخ عباسی»، تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۷۸ ش.

پاکباز، روین، دایرة المعارف هنر، فرهنگ معاصر، تهران، ۱۳۸۵ ش.

سرمدی، عباس، دانشنامه هنرمندان ایران و جهان اسلام، تهران، هیرمند، ۱۳۷۹ ش.

کریم‌زاده تبریزی، محمدعلی، احوال و آثار نقاشان قدیم ایران و برخی مشاهیر نگارگر هند و عثمانی، تهران، ۱۳۷۶-۱۳۷۰ ش.

برای مطالعه بیشتر:

برومند، ادیب، هنر قلمدان، تهران، وحید، ۱۳۶۶ ش.

شیخ عباسی، ملقب به «عباسی»، نقاش قرن یازدهم هجری قمری است.

از تاریخ تولد، مرگ و نحوه زندگی او اطلاعی در دست نیست. در دوره شاه‌عباس دوم (حکومت: ۱۰۵۲-۱۰۷۷ ق) می‌زیست و در شییه‌سازی، چهره‌پردازی، نقش مجلس‌های رزمی و بزمی و پرنده‌سازی بسیار مهارت داشت (سرمدی، ص ۳۲۶؛ اثرآفرینان، ذیل مدخل).

بیشتر آثار این هنرمند به شیوه دیگر استادان آن روزگار، همچون محمد زمان و علیقلی بیک جبادار، است، اگرچه شیوه او در انتخاب موضوع و برتری طراحی خطی با محمد زمان متفاوت است. او را می‌توان از نخستین نقاشانی به حساب آورد که در تلفیق سنت‌های ایرانی و اروپایی به شیوه‌ای نو تلاش کرد و در کنار این روش گاه به ایرانی‌سازی نقاشی توجه داشت (همان‌جاها).

شیخ عباسی دو فرزند با نام‌های محمدتقی و علی‌نقی داشت که هر دو شیوه پدر را دنبال کردند. از محمدتقی فقط یک اثر با نام او به جا مانده است؛ ولی از علی‌نقی نقاش آثار بیشتری باقی مانده است. وی در همه آثارش نام پدر را در کنار نام خود آورده تا نشان دهد که فرزند شیخ عباسی است (همان‌جا).

شیخ عباسی همه آثارش را با خط سجع به صورتی ویژه با عبارت «بهاگرفت چو گردید شیخ عباسی» امضا کرده است (پاکباز، ذیل مدخل؛ سرمدی، همان‌جا).

آثار به جا مانده از وی عبارت‌اند از:

تصویر شاهزاده‌ای هندی با تاریخ ۱۰۸۴ ق (کریم‌زاده تبریزی، ج ۱، ص ۲۵۱-۲۵۲، ج ۳، ص ۱۴۶۴)؛

تصویر جمعی از جوانان و شاهزادگان از یک بزم با

علی اکبر ولایتی ve dğr.; تقویم تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و

ایران، (جلد دوم) تهران: انتشارات امیرکبیر، ISAM DN. 260935